

DE 'PASTOR' EN DE 'PREDIKANT'

Eén ambt – twee profielen

De komende generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland (21/22 april) staat voor een **cruciaal moment van besluitvorming** in het sinds 2020 lopende ambtstraject. Het ene ambt van 'dienaar des Woords' krijgt twee verschillende profielen: de hbo-opgeleide 'pastor' en de academisch opgeleide 'predikant'. Zijn deze profielen wel goed doordacht, helder en werkbaar? De synode zal op grond van deze profielen vervolgens opdrachten geven aan vier werkgroepen in 'fase 3' op de deelt thema's: opleiding, beroepbaarheid, rechtspositie en samenwerking.

De BNP bracht op 22 maart via de nieuwsbrief en de website een statement naar buiten met zeven criteria om de profielen voor 'pastor' en 'predikant' te toetsen. Dit statement is gebaseerd op raadpleging van leden in digitale sessies en door een vragenlijst via de nieuwsbrief. Inmiddels is het eindrapport van de werkgroep verschenen. **Wij achten dit rapport – gemeten aan onze criteria - niet waardig voor besluitvorming.** Wanneer de synode instemt met de bijbehorende besluitvoorstellen worden wissels genomen naar een volgende fase, zonder een goede onderbouwing. We lichten dit toe aan de hand van de nu meest urgente criteria (*cursief*):

1. Academisch opgeleide predikanten zijn onmisbaar voor de kerk.

Het rapport mist de aansluiting met het ambtsrapport 'Geroepen door Christus' dat een stevige onderbouwing geeft van het belang van de academische opleiding.

2. Er is een helder onderscheid tussen de profielen van 'pastor' en 'predikant'.

Het rapport maakt niet duidelijk waarom gekozen is voor deze twee profielen naast elkaar, **omschrijft de profielen summier, en schuift de concretisering door** naar fase 3 van het ambtstraject. Als de synode instemt is niet duidelijk waarmee.

3. Beroepingswerk vraagt om begeleiding en classicaal toezicht. De classis ziet erop toe dat er voldoende formatieplaatsen blijven voor predikanten.

Het rapport bevat de aanbeveling de classis een rol te geven bij beroepingen maar noemt daarbij niet als opdracht het realiseren van **voldoende formatieplaatsen van predikanten waarmee je in je levensonderhoud kunt voorzien.**

Het BNP bestuur constateert dat de informatievoorziening over het ambtstraject tekort schoot: veel predikanten zijn zich niet bewust dat er ingrijpende besluiten over hun ambt van dienaar des Woords op stapel staan. We hebben het moderamen van de synode en de coördinatiegroep van het ambtstraject hierop aangeschreven. Het moderamen verwees ons naar de coördinatiegroep. Daarnaast zien wij onze inhoudelijke inbreng in het rapport onvoldoende terug, ook al staat de BNP bovenaan de lijst met geraadpleegde gesprekspartners.

De synode staat op 21 april voor de beslissende vraag: zijn de voorgestelde profielen helder omschreven, voldoende onderscheidend en praktisch uitvoerbaar? Wanneer de synode dit besluit zit de kerk vast aan deze profielen. En wat betekent dit voor het **beroepsperspectief voor huidige en toekomstige academisch opgeleide predikanten?** Of kun je maar beter zeggen: "ga geen theologie aan de universiteit studeren?"

12 april 2023

DE 'PASTOR' EN DE PREDIKANT

22 maart 2023

INTRODUCTIE

De komende generale synode (21/22 april 2023) van de Protestantse Kerk staat voor een cruciaal moment van besluitvorming in het sinds 2020 lopende ambtstraject. Krijgt het ene ambt van dienaar des Woords straks twee verschillende profielen: dat van de hbo-opgeleide 'pastor' en dat van de academisch opgeleide predikant?

Het bestuur van de BNP organiseerde vanaf mei 2020 een reeks ledenraadplegingen (online) en in december 2022 een ledenonderzoek. De volgende ledenraadpleging staat gepland op 13 april. In de aanloop naar de synodevergadering blijven we alert op de ontwikkelingen. We zijn in gesprek met kerkelijke gremia en betrokken partijen.

Kort voor de synode (7 april) verschijnt het eindrapport van de werkgroep profielen, met de profielen van de 'pastor' en de predikant ter goedkeuring van de synode. Ook zal de synode opdrachten geven aan de werkgroepen in de volgende fase. Deze werkgroepen gaan de profielen op vier terreinen uitwerken: opleiding, beroepbaarheid, rechtspositie en samenwerking. Het bestuur van de BNP zal de besluitvoorstellen over de profielen voor 'pastor' en predikant en de opdrachten aan de werkgroepen toetsen aan de volgende criteria:

CRITERIA

1. Academisch opgeleide predikanten zijn onmisbaar voor de kerk.

In de tegenwoordige hoogopgeleide Nederlandse context heeft de academisch opgeleide predikant een onmisbare functie. Daarbij gaat het niet alleen om kennis van de Bijbelse grondtalen, maar ook om exegetische en hermeneutische competenties, bestuurlijke competentie, visionair denken, en een academisch denk- en werkniveau.

2. Ook de hbo-opgeleide 'pastor' vervult het ambt van dienaar des Woords.

Een meerderheid van de leden van de BNP ziet ruimte voor hbo-opgeleide 'pastor' als voorganger met de bevoegdheid tot de bediening van Woord en sacrament in de gemeente.

3. Er is een helder onderscheid tussen het profiel van de 'pastor' en dat van de predikant.

Waar binnen hetzelfde ambt ruimte komt voor differentiatie zal dit tot uitdrukking komen in onderscheiden profielen. Het onderscheid tussen 'pastor' en predikant betreft zowel hun kennis, vaardigheden, taken en bevoegdheden als wat de aard en context van de gemeente of kerkplek van de pastor of predikant vraagt.

4. 'Pastors' kunnen niet in elke gemeente / op elke werkplek werkzaam zijn als dienaar des Woords.

De leden van de BNP hebben duidelijk aangegeven dat volgens hen 'pastors' niet in elke gemeente/op elke werkplek werkzaam kunnen zijn. Enerzijds vraagt de aard van de gemeente/werkplek soms om de competenties van een predikant, anderzijds kan de regionale verdeling van predikanten en 'pastors' (zie punt 6) een rol spelen.

5. Samenwerking in teams vereist samenwerking van gemeenten.

Voor samenwerking in plaatselijke of regionale teams door predikanten en 'pastors' is een gezamenlijke opdracht en verantwoordelijkheid vereist, gebaseerd op een samenwerking van de betreffende (wijk)gemeenten.

6. Beroepingswerk vraagt om begeleiding en classicaal toezicht

Het opstellen van een functieprofiel en een gemeenteprofiel vraagt om externe begeleiding van de gemeente die een 'pastor' of predikant zoekt. De classis ziet in lijn met ord. 4-7-1 erop toe dat er voldoende formatieplaatsen blijven voor predikanten. Tevens zorgt de classis voor een verantwoorde verdeling van 'pastors' en predikanten binnen een team en/of werkgebied.

7. Een 'pastor' of een predikant kost de gemeente evenveel.

Voor de gemeente dient er in de bezettingsbijdrage geen verschil te zijn bij de keuze tussen een 'pastor' of predikant. Een verschil in bezoldiging op grond van opleiding en ervaring kan worden omgeslagen via de Centrale Kas, zoals nu gebeurt bij het verschil in periodieken van predikanten.

Het profiel van de predikant

Nu gaat het erom spannen!

23 februari 2023

Stand van zaken

In de Protestantse Kerk komt er een differentiatie in het ambt van dienaar des Woords: hbo – en academisch geschoolden. Na de synodale behandeling van de ambtstheologie en het veldonderzoek in 2021/2022 raakt straks op de synode van 21/22 april de besluitvorming in een beslissende fase.

Een ‘werkgroep profielen’ kreeg opdracht om verschillende beroepsprofielen voor werkers in de kerk te ontwikkelen. Een conceptrapport is van commentaar voorzien door ‘meelezers’ waaronder de BNP. Op zaterdag 11 februari is de synode hierover bijgepraat. In de feedback klonk naast waardering voor verbetering in de positie van kerkelijk werkers kritiek, zo vertelde projectleider Jeroen Venus.

Urgentie, verbeteringen

De urgentie van de nieuwe profielen zou scherper moeten worden verwoord. Een ander verbeterpunt is de vraag naar explicitering van in het rapport gemaakte keuzes. Maar vooral zouden de profielen beter moeten: het profiel van de huidige en toekomstige academisch gevormde predikant wordt door velen ervaren als hoog verheven, en onvoldoende toegankelijk en herkenbaar. Onder tijdsdruk is de werkgroep bezig de feedback te verwerken.

De BNP

De BNP volgt dit ambtstraject vanaf het begin op de voet. We zoeken het gesprek met kerkelijke gremia en betrokken partijen. We organiseerden een reeks ledenraadplegingen (online) en een ledenenquête: in het februarinummer van P&S staat een samenvatting van de resultaten. Noteer vast de volgende ledenraadpleging online: donderdag 13 april, om 9.15 uur en om 12.30 uur.